

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 24 lutego 2021 r.
sprawy **J. B.**
skazanego z art. 280 § 1 k.k. i.in.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 7 listopada 2019 r., sygn. akt V Ka (...),
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ł.
z dnia 13 marca 2019 r., sygn. akt IV K (...),

p o s t a n o w i ł

1. **oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
2. **kosztami postępowania kasacyjnego obciążyć skazanego,**
3. **zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. P. –
Kancelaria Adwokacka w Z. - kwotę 442,80 zł, w tym 23% VAT,
tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji.**

UZASADNIENIE

J. B. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 13 marca 2019 r., sygn. akt IV K (...), na karę łączną 6 lat pozbawienia wolności za popełnienie wspólnie i w porozumieniu z P. T. dwóch przestępstw wyczerpujących dyspozycję art.158 § 1 k.k. i art. 280 § 1 k.k. i art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. oraz art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. Ponadto na podstawie art. 46 § 1 k.k. nałożono na oskarżonego obowiązek zadośćuczynienia za doznaną krzywdę poprzez zapłatę na rzecz

pokrzywdzonego K. K. kwoty 1.000 zł, a na rzecz pokrzywdzonego M. P. kwoty 500 zł.

Obrońca oskarżonego zaskarżył w całości wyrok Sądu Rejonowego, zarzucając mu obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k., art. 4 k.p.k. i 410 k.p.k., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, a także art. 167 k.p.k. w zw. z art. 169 § 2 k.p.k. oraz art. 170 § 1 k.p.k., poprzez nieprzeprowadzenie wnioskowanego przez obrońcę dowodu z opinii Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego w K., co w konsekwencji doprowadziło Sąd do błędnych ustaleń faktycznych. Wniósł o uchylenie orzeczonej wobec oskarżonego kary łącznej, zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od drugiego z przypisanych mu czynów oraz uchylenie obowiązku zadośćuczynienia M. P., zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 1 poprzez wyeliminowanie z opisu czynu zaboru mienia należącego do pokrzywdzonego, zmianę kwalifikacji prawnej czynu przypisanemu oskarżonemu w pkt. 1 na art. 158 § 1 k.k. w zw. art. 64 § 2 k.k. z jednoczesnym usunięciem art. 280, art. 275 § 1, art. 276 w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz złagodzenie orzeczonej w pkt. 1 wyroku kary do wysokości dwóch lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności - albo, w wypadku niepodzielenia zarzutów dotyczących kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu w pkt. 1 wyroku, o złagodzenie orzeczonej kary przez wymierzenie kary trzech lat pozbawienia wolności, ewentualnie zaś uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Sąd Okręgowy w Ł., wyrokiem z dnia 7 listopada 2019 r., sygn. akt V Ka (...), zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od orzeczenia tego wywiodła kasację obrońca J. B., stawiając zarzut rażącego naruszenie przepisów prawa procesowego, mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie:

1. „art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z 410 k.p.k. poprzez niezastosowanie go w sytuacji, gdy w sprawie wystąpiły niedające się usunąć się wątpliwości, które Sąd winien rozstrzygnąć na korzyść oskarżonego, przejawiające się przede wszystkim oceną dowodów w sposób dowolny, pasujących do z góry określonej tezy, przy jednoczesnym pominięciu wbrew logice i doświadczeniu życiowemu, wniosków przeciwnych wynikających z przeprowadzonych dowodów oraz przy pominięciu dowodów świadczących na korzyść oskarżonego;

2. art. 433 § 2 w zw. z art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k. polegające na uchybieniu prawidłowej kontroli odwoławczej poprzez brak dążenia do poczynienia ustaleń faktycznych odpowiadających prawdzie, złamanie zasady obiektywizmu poprzez kierunkową ocenę zgromadzonych w sprawie dowodów, nieprzeprowadzenie wnioskowanego przez obronę dowodu z opinii instytucji specjalistycznej Centralnego Kryminalistycznego Laboratorium w K., pomimo że badanie takie mogłoby pomóc w ustaleniu wizerunków sprawców zdarzenia, o którym mowa w punkcie II wyroku Sądu I instancji, ewentualnie pozwoliłoby ustalić czy mieli jakieś znaki szczególne, a co za tym idzie wykluczyć udział oskarżonego w tym zdarzeniu;

3. art. 433 § 1 k.p.k. i 457 § 3 k.p.k. poprzez brak rozważenia zarzutów zawartych w apelacji obrońcy i w konsekwencji brak wskazania powodów, dla których została ona uznana za niezasadną, a także bezpodstawne zaakceptowanie wadliwej oceny dowodów przeprowadzonej przez Sąd I instancji i wadliwych wniosków, tym samym inkorporowanie rażących uchybień popełnionych przez Sąd I instancji do orzeczenia Sądu Okręgowego i uczynienie ich własnymi, a mianowicie:

a) w zakresie czynu określonego w punkcie I wyroku Sądu I instancji poprzez nierozważenie zarzutów odwoławczych podnoszących dokonanie błędnych ustaleń faktycznych przez Sąd I instancji przez przyjęcie, że oskarżony J. B. dokonał zaboru mienia należącego do pokrzywdzonego K. K., a co za tym idzie, że swoim zachowaniem wypełnił znamiona czynów określonych w art. 280 § 1 k.k., art. 275 § 1 k.k. i 276 k.k., a ponadto brak rozważenia zarzutu dotyczącego wystąpienia okoliczności łagodzących wymiar kary w stosunku do oskarżonego J. B.;

b) w zakresie czynu określonego w punkcie II wyroku Sądu I instancji poprzez nierozważenie zarzutów odwoławczych podnoszących dokonanie błędnych ustaleń faktycznych przez Sąd I instancji przez przyjęcie, że oskarżony J. B. dopuścił się czynu, w którym pokrzywdzonym został M. P.;

4. art. 457 § 3 k.p.k. przez niedokonanie przez Sąd Okręgowy wszechstronnej kontroli odwoławczej wyroku Sądu I instancji oraz nieodniesienie się do wszystkich faktów, pominięcie szeregu dowodów zgromadzonych w sprawie mających znaczenie dla rozstrzygnięcia o winie i sprawstwie oskarżonego z jednoznacznym uznaniem, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy dostarczył podstaw do przypisania oskarżonemu sprawstwa zarzucanych czynów oraz przez zaniechanie wskazania w uzasadnieniu sądu odwoławczego, dokonanych przez sąd odwoławczy ustaleń faktycznych, zebranych i uzupełnionych dowodów oraz ich oceny i wskazania, które fakty i dowody Sąd uznał za udowodnione lub nie, dlaczego nie uznał dowodów lub odrzucił zebrane w sprawie dowody, co prowadziło do naruszenia wymagań stawianych uzasadnieniu orzeczenia i uznania, że wyrok ten oparty został o błędną i częściową ocenę faktów i dowodów, w

konsekwencji bez logicznego i rzetelnego wyводу w przedmiocie jego podstawy i prawidłowych ustaleń co do kwestii winy i sprawstwa oskarżonego, a zatem przyjęcia, że wyrok Sądu Okręgowego został wydany na podstawie błędnych ustaleń z rażącą obrazą przepisów określających wymagania obowiązujące przy sporządzeniu uzasadnienia”.

Podnosząc powyższe, obrońca wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

W pisemnej odpowiedzi na wniesioną kasację prokurator Prokuratury Rejonowej w Ł. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja podlegała oddaleniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k., jako że wszystkie podniesione w niej zarzuty były oczywiście bezzasadne.

Pierwszy z nich, a więc zarzut rażącego naruszenia „art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z 410 k.p.k. poprzez niezastosowanie go w sytuacji, gdy w sprawie wystąpiły niedające się usunąć wątpliwości, które Sąd winien rozstrzygnąć na korzyść oskarżonego”, jest bezzasadny z kilku powodów. Po pierwsze, dlatego że został wadliwie skonstruowany. Zarzut naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. może być uznany za skuteczny tylko wówczas, gdy zostanie wykazane, że orzekający w sprawie sąd rzeczywiście miał wątpliwości o takim charakterze i nie rozstrzygnął ich na korzyść oskarżonego. Natomiast z naruszeniem art. 410 k.p.k. mamy do czynienia jedynie wówczas, gdy sąd opiera swoje orzeczenie na materiale nieujawnionym na rozprawie głównej, bądź tylko na części materiału ujawnionego i jego rozstrzygnięcie nie jest wynikiem analizy całokształtu ujawnionych okoliczności. Z przyczyn oczywistych nie można więc jednocześnie skutecznie zarzucić naruszenia norm wynikających z obu tych przepisów. Dodać ponadto można, że tak, jak dla zasadności zarzutu naruszenia art. 5 § 2 k.p.k., nie wystarczy zaprezentowanie przez stronę własnych wątpliwości co do stanu dowodów, tak też w żadnej mierze dokonanie przez sąd oceny dowodów i oparcie się na określonych z nich, przy jednoczesnym odmówieniu wiary dowodom przeciwnym nie stanowi naruszenia dyspozycji art. 410 k.p.k.

Po drugie, nie ma on charakteru kasacyjnego, jako że Sąd odwoławczy utrzymując w mocy zaskarżony wyrok Sądu I instancji nie oceniał zebranych w sprawie dowodów, a więc w żadnym zakresie nie stosował tych przepisów. Siłą rzeczy nie mogło dojść do ich naruszenia w postępowaniu przed tym Sądem.

Pozostałe zarzuty kasacji kwestionują jakość dokonanej kontroli instancyjnej. Aby ocenić zaskarżony wyrok pod tym kątem Sąd Najwyższy zmuszony był na

podstawie art. 449a § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. zwrócić Sądowi Okręgowemu w Ł. akta sprawy celem uzupełnienia uzasadnienia wyroku z dnia 7 listopada 2019 r., sygn. akt V Ka (...), w części dotyczącej J. B., ponieważ, co sygnalizowała również Autorka kasacji, było ono niekompletne. Te więc zarzuty, które odnoszą się ściśle do braków uzasadnienia, są obecnie o tyle bezprzedmiotowe, że uzasadnienie to zostało przez Sąd odwoławczy zupełnie zmienione, zaś skarżąca nie skorzystała z możliwości uzupełnienia kasacji (art. 449a § 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.).

Na podstawie uzupełnionego uzasadnienia można ustalić, że Sąd Okręgowy w Ł. dokonał pełnej i prawidłowej kontroli zarzutów apelacyjnych, aprobując większość ustaleń Sądu I instancji. Uzasadnienie to nie jest wzorcowe, jeśli chodzi o sposób uporządkowania treści, kompletność i głębię wywodów, niemniej pozwala na dokonanie powyższej konstatacji. Sąd II instancji zbadał prawidłowość oceny materiału dowodowego dokonanej przez Sąd *meriti*, a także odniósł się do kwestii nieprzeprowadzenia na etapie odwoławczym dowodu z opinii instytucji specjalistycznej - Centralnego Kryminalistycznego Laboratorium w K., uznając że okoliczności, których stwierdzeniu miałyby służyć przeprowadzenie tego dowodu, zostały już ustalone na podstawie innych dowodów (między innymi depozycji świadków, współoskarżonego i monitoringu).

Zarzuty z punktów 2 – 4 kasacji pozornie zdają się dotyczyć materii procesowej (oprócz tych odnoszących się bezpośrednio do braków w treści uzasadnienia), w rzeczywistości kwestionują jednak prawidłowość dokonanych przez Sąd I instancji oraz zaaprobowanych w instancji odwoławczej, ustaleń faktycznych odnoszących się do sprawstwa J. B. w przypadku drugiego z przypisanych mu czynów oraz zaboru mienia należącego do pokrzywdzonego K. K. Trzeba wyraźnie podkreślić, że „postępowanie kasacyjne ani nie stanowi trzeciej instancji, ani nie oznacza ponownego rozpoznania sprawy zakończonej już przecież prawomocnym wyrokiem” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2019 r., V KK 96/19). Specyfika i wyjątkowość postępowania kasacyjnego nie pozwala na prowadzenie "trzecioinstancyjnej" kontroli orzeczenia sądu pierwszej instancji, chronionego przymiotem prawomocności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2019 r., IV KK 694/18). Nieusatysfakcjonowanie wyrokiem sądu odwoławczego nie uzasadnia podważania ustaleń faktycznych na tym etapie postępowania, co w świetle obowiązujących przepisów trzeba uznać za niedopuszczalne.

W kwestii braku odniesienia się przez Sąd odwoławczy do zarzutu nieuwzględnienia przy wymiarze kary korzystnych dla skazanego okoliczności – tj. hamowania przez J. B. wybuchu agresji u współoskarżonego oraz przeproszenia pokrzywdzonego K., Sąd Okręgowy rzeczywiście nie zajął pisemnego stanowiska. Nie można uznać jednak tego uchybienia za mogące doprowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku, biorąc pod uwagę fakt, że sprawca dopuścił się

przypisanych mu czynów w warunkach ponownej powrotności do przestępstwa (art. 64 § 2 k.k.). Waga tej okoliczności znacząco przewyższa pozytywne argumenty dotyczące postawy J. B. i z woli ustawodawcy decyduje o rozmiarach orzeczonej względem niego kary. Należy więc uznać, że nawet uwzględnienie podkreślonych przez obronę okoliczności nie doprowadziłoby do zmiany treści wyroku w zakresie kary – a tylko takie uchybienie prawa procesowego może doprowadzić do kasacji zaskarżonego wyroku.

Analiza zarzutów kasacyjnych prowadzi do konstatacji, że mają one przede wszystkim charakter polemiczny. Niektóre są bezzasadne, inne niedopuszczalne, jeszcze inne wskazują na uchybienia niewywierające wpływu na treść wyroku. Tym samym żaden z podniesionych zarzutów nie mógł doprowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku, a wniesioną kasację należało oddalić jako bezzasadną w stopniu oczywistym.

O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto zgodnie z art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k., natomiast koszty za nieopłaconą pomoc udzieloną skazanemu z urzędu zasądzono na rzecz obrońcy na podstawie § 4 ust. 3 i § 17 ust. 3 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.